

สรุปผลการประชุม Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification ครั้งที่ 17

ระหว่างวันที่ 24-28 พฤศจิกายน 2551

ณ เมือง Cebu ประเทศฟิลิปปินส์

การประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขา ระบบการตรวจสอบและการออกใบรับรอง (Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification) ครั้งที่ 17 ระหว่างวันที่ 24-28 พฤศจิกายน 2551 ณ เมือง Cebu ประเทศฟิลิปปินส์ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิก 60 ประเทศ องค์การระหว่างประเทศและองค์กรอิสระรวม 9 แห่ง จำนวน 201 คน โดยมี Mr. Gregory Read, Executive manager, Australian Quarantine and Inspection Service ทำหน้าที่ประธานที่ประชุม ผลการประชุมมีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดทำรูปแบบทั่วไปของใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate)

ประเทศไทยและผู้แทนประเทศต่างๆ สนับสนุนให้ดำเนินการเรื่องนี้ เนื่องจากช่วยลดความยุ่งยากจากรูปแบบใบรับรองสุขอนามัยที่แตกต่างกัน การจัดทำเอกสารรูปแบบใบรับรองสุขอนามัยใบรับรองเดียวที่สามารถใช้กับอาหารทุกประเภทและมีเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น จะทำให้รูปแบบของการออกใบรับรองอาหารนำเข้าและส่งออกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นการอำนวยความสะดวกต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานจากแบบเอกสารเป็นแบบใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์

ที่ประชุมได้พิจารณาเนื้อหาและรายละเอียดของร่างเอกสารที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการและคณะทำงานรวม 2 ครั้ง และได้แก้ไขชื่อเอกสารเป็น Proposed Draft Generic Model Official Certificate เพื่อให้สอดคล้องกับขอบข่ายในการสร้างเสริมความเป็นธรรมทางการค้าอาหารของเอกสารฉบับนี้และเอกสารหลัก CAC/GL 53-2003 โดยตัดหัวข้อ transit ตามข้อเสนอของไทยและประเทศอื่นๆ พร้อมทั้งปรับปรุงรูปแบบ แก้ไขเพิ่มเติมหัวข้อและคำอธิบายประกอบของหัวข้อต่างๆ โดยเฉพาะ Expected border post ซึ่งแก้ไขเป็น point of entry ตามข้อคิดเห็นของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยให้สอดคล้องกับเอกสารหลักและเห็นชอบให้เสนอเอกสารที่แก้ไขนี้ให้คณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการการค้าครั้งต่อไปพิจารณารับรองในขั้นที่ 5/8

2. การตรวจประเมินในต่างประเทศ (Foreign on-site audits and inspections)

ที่ประชุมได้พิจารณาเนื้อหาและรายละเอียดของร่างเอกสารที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการและคณะทำงานรวม 2 ครั้ง แล้วเห็นชอบให้นำเอกสารที่จัดทำขึ้นนี้ไปใช้แทนที่เอกสารแนบท้ายของ CAC/GL 26-1997 ฉบับเดิม

ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยขอให้ตัดคำว่า inspection ออกจากชื่อเรื่อง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับเนื้อหา ขณะที่หลายประเทศมีความเห็นที่แตกต่างไป โดยบางส่วนเสนอให้รวมการ on-site โดยเห็นว่าการ inspection มีความหมายแตกต่างจาก audit และมุ่งเน้นที่ผลิตภัณฑ์มิใช่ระบบ และเอกสารไม่มีความยืดหยุ่นเพียงพอ อีกทั้ง การปฏิเสธการสินค้านำเข้าโดยพิจารณาจากการตรวจเอกสารอย่างเดียวนั้นไม่เป็นเหตุผลที่เพียงพอ ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตัดเรื่อง appropriate level of protection(ALOP) และข้อความที่เกี่ยวข้องออกตามข้อคิดเห็นของประเทศสมาชิกต่างๆและประเทศไทย เนื่องจากเนื้อหาของเอกสารหลักครอบคลุมเรื่องนี้แล้ว

หลายประเทศเสนอให้ปรับปรุงบทนำให้สอดคล้องกับความเห็นของประเทศสมาชิกที่แตกต่างกัน โดยที่ประชุมเห็นชอบแก้ไขข้อความ audits and inspection เป็น examination เพื่อให้สอดคล้องนิยามของเอกสารหลัก โดยให้ปรับปรุงบทนำให้ชัดเจนโดยเพิ่มเติมประเด็นของการใช้วิธี audit และ inspection เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่ง

สำหรับการประเมินประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและออกใบรับรองของประเทศผู้ส่งออก พร้อมทั้งให้เพิ่มข้อความในบทนำที่เชื่อมโยงกับ section 9 ของเอกสารหลักด้วย

ที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับปรุงวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจเรื่องความโปร่งใส เพิ่มเติมเรื่องการตรวจประเมินเอกสารเบื้องต้น และตติยานิยามทั้งหมดของเอกสารนี้ที่ซ้ำกับนิยามของเอกสารหลักออก โดยเพิ่มนิยามของ Official inspection and certification systems เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามที่เกี่ยวข้องในเอกสารหลัก

นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นควรแก้ไขข้อความ dispute resolution ในหลักการข้อ c ตามข้อคิดเห็นของฟิลิปปินส์และไทย เป็น agree process to address any issues that may arise during the audit/inspection process รวมทั้งเรื่องการเผยแพร่ผลการประเมิน ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกันระหว่างทั้งสองฝ่ายก่อน

เนื่องจากเวลาจำกัด ทำให้ไม่สามารถพิจารณารายละเอียดของหลักการทั้งหมดได้ทัน ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดตั้งคณะทำงานนำโดยประเทศออสเตรเลียเพื่อปรับปรุงร่าง Principles and Guidelines เพื่อเวียนขอข้อคิดเห็นในขั้นที่ 3 ก่อนเสนอที่ CCFICS ครั้งต่อไป พิจารณาในขั้นที่ 4 โดยมีกำหนดประชุมคณะทำงานราวเดือนกรกฎาคม 2552 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

3. แนวทางสำหรับระบบการตรวจสอบอาหารภายในประเทศ (National food inspection system)

ที่ประชุมมีความเห็นแตกเป็น 2 ฝ่าย ส่วนใหญ่แสดงท่าทีสนับสนุนการจัดทำเอกสารนี้และเห็นว่า CCFICS เป็นคณะกรรมการโคเด็กซ์ชุดที่เหมาะสมสำหรับงานใหม่นี้ดังกล่าว โดยหลักการที่จะจัดทำขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศที่อยู่ระหว่างการพัฒนาการตรวจสอบอาหารของประเทศ และงานใหม่ควรสร้างความเชื่อมโยงระหว่างระบบการควบคุมอาหารนำเข้าและส่งออกพร้อมกับหลักความปลอดภัยอาหาร ทั้งนี้ ผู้แทน FAO แจ้งว่า งานต่างๆ ของ FAO และ WHO ที่ผ่านมานั้นมีส่วนช่วยเหลือประเทศต่างๆ ในการสร้างความเข้มแข็งของระบบควบคุมอาหารของแต่ละประเทศให้บรรลุถึงระดับการปกป้องอย่างเพียงพอ โดยประเทศไทยเห็นว่าเอกสารของโคเด็กซ์ที่จัดทำไว้มีข้อแนะนำเพียงพอ จึงควรมีการส่งเสริมการนำไปใช้

ทั้งนี้ ที่ประชุมมีการปรับปรุง project document ให้อ้างอิงภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากโคเด็กซ์ ในการปกป้องคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างความเป็นธรรมในการค้าอาหาร โดยรวมหลักการด้านความปลอดภัยอาหารไว้เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การทำงานใหม่ เพิ่มการประเมินตามหลักเกณฑ์ทั่วไปของการจัดลำดับความสำคัญ ร่วมกับงานที่ FAO และ WHO จัดทำไว้แล้ว และปรับปรุงการประเมินตามเกณฑ์เรื่องความแตกต่างของกฎหมายระดับประเทศ และ clarify ว่างานที่เสนอขอจัดทำนั้นจะมุ่งเน้นที่การจัดทำและการนำระบบการควบคุมอาหารไปใช้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงเอกสารของโคเด็กซ์ต่อไป

เนื่องจากไม่สามารถได้ข้อยุติที่เป็นเอกฉันท์ ที่ประชุมจึงให้เสนอ project document ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารครั้งที่ 62 เพื่อทบทวนก่อนเสนอคณะกรรมการโคเด็กซ์ครั้งที่ 32 รับรองเป็นงานใหม่ และจัดตั้งคณะทำงานนำโดยประเทศออสเตรเลียจัดเตรียมร่าง Principles and Guidelines for National Food Control

System ภายหลังที่ได้รับการรับรองงานใหม่แล้ว เพื่อเวียนขอข้อคิดเห็นในขั้นที่ 3 ก่อนเสนอที่ CCFICS ครั้งต่อไป พิจารณาในขั้นที่ 4 โดยมีกำหนดประชุมคณะทำงานราวเดือนกรกฎาคม 2552 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

4. การจัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับการตามสอบย้อนกลับ (Traceability/Product Tracing)

ประชุมพิจารณาข้อสรุปและความเห็นของคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเห็นว่าข้อมูลที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการชี้ให้เห็นช่องว่างและความจำเป็นของการนำหลักการไปใช้อย่างชัดเจน ร่วมกับข้อคิดเห็นของประเทศสมาชิกบางส่วนที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของแนวทางปฏิบัติสำหรับการตรวจสอบย้อนกลับโดยเฉพาะเหตุการณ์เกี่ยวกับการปนเปื้อนสารเมลามีน คณะกรรมการจึงรับรองข้อแนะนำของคณะทำงานในการนำเรื่องนี้เสนอต่อคณะกรรมการโคเด็กซ์เพื่อขอให้คณะกรรมการกลุ่มภูมิภาคต่างๆ พิจารณาความจำเป็นในการจัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับเรื่องนี้

5. แนวทางปฏิบัติสำหรับการป้องกันการจูงใจก่อให้เกิดการปนเปื้อน

ที่ประชุมเห็นว่าเรื่องนี้อยู่นอกเหนือ mandate ของโคเด็กซ์ ประกอบกับ FAO และ WHO ได้มีการดำเนินการ เรื่อง National Authorities on Food Safety Emergency Response ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสาร CAC/GL 19-1995 ของ CCFICS แล้ว เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนและความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับความเหมาะสมในการดำเนินการของ CCFICS จึงเห็นควรให้ยุติการทำงานเรื่องนี้ โดยเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการรวมประเด็นนี้ในเนื้อหาของระบบการควบคุมอาหารภายในประเทศ